

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

א

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

אונקלוס

ויקרא א

גיה ד'
שיטין
מניוח

ויקרא א
ויקרא א

ויקרא א
ויקרא א

א' וערה

אל-משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד
לאמר : ב דבר אל-בני ישראל ואמרת
אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן
הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את-
קרבנכם : ג אם-עלה קרבנו מן הבקר
וקר תמים יקריבנו אל-פתח אהל מועד
יקריב אותו לרצנו לפני יהוה : ד וסמך
ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עקבו :

מצוה קט"ו

ויקרא א וישחט רש"י

א) ויקרא אל משה - לכל דברות ולכל אמירות ולכל נזוים קדוה קריאה לשון מכה - (יומא ד' ויקרא רבה) לשון שמלאכי
השם מסתמין בו שחמור - (ישעיהו) וקרא זה אל זה חבל לכסוי האומות עכו"ם נגלה עליהן כלשון ערתי
וכללן טומאה שחמור (במדבר כג) ויקרא אלהים אל כלעם : ויקרא אל משה - (יומא ד' ת"כ) הקול הולך ומגיע לחזונו
וכל ישראל לא שומעין יכול חף הפסקות היתה קריאה ת"ל וידבר לדבור היתה קריאה ולא להפסקות ומה היו הפסקות משמעות ליתן רווח
למטה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין ק"ו להדיח הלמד מן ההדיוט : אליו - למעט את אהרן רבי יהודה אומר י"ג
דבר א"ז מודר א"ז וידבר א"ז וידבר א"ז כולן בתורת כהנים - יכול ישמעו את קול הקריאה (הרא"ם גורם הדיבור) ת"ל קול
לוקול א"ז חסה שומע וכל ישראל לא שומע (מ"כ כ"ס הר"ן שדיקו דרש"י מזה שהתיבה המיחלת הדיבור מורגשת כמקרא יותר
חאלו היה כתוב לו - א"כ מן תורה על יחוד הדבור אבל אינו מורגש וכתב ח"י ש"כ הוא תיבה המייחדת הדיבור ואמנם מורגשת
כמקרא להורות יסוד יותר והוא מזה שומע וכל ישראל לא שומע ודוק מלחמי : מאהל מועד - ת"כ מלמד שהיה הקול נפסק
גלג היה יוצא מן אהל יכול עטמי שהקול נמוך ת"ל (במדבר ז) את הקול מהו הקול הוא הקול המתקשר בתלים (תהלים כט)
קול ה' ככת קול ה' בהדר קול ה' שוכר ארום א"כ למה נאמר מאהל מועד מלמד שהיה הקול נפסק - כינא בו יחזקאליו) וקול
כפי הכרוכים נשמע עד החצר המיונה יכול נפסק הקול נמוך ת"ל (במדבר ז) מלמד שהיה הקול נפסק - כינא בו יחזקאליו) וקול
מס היה נפסק : מאהל מועד לאמר - יכול מכל הכית ת"ל (במדבר ז) מלמד שהיה הקול נפסק - כינא בו יחזקאליו) וקול
מסין שני הכרוכים : לאמר - נא ואמור להם דברי כוונן שבנילכס הוא נדבר עמי שן מנינו (ת"כ מבילהא) שכל ל"ח וזה
שהיו ישראל בעדכר כעמודים מן המגלים ואיך לא כתייחד הדבור עם משה שנאמר (דברים ב) והיה כאשר תמו כל אנשי המלחמה
למות וידבר ה' אלי לאמר אלי היה הדבור - ד"א נא ואמור להן דברי והסיכני אס יקבלום כמה שנאמר (שמות יט) וישב עשה את
דברי העם וגו' : (ב) אדם כי יקריב מכם - (ת"כ) כשיקריב בקרבנות נכבה דבר הענין : אדם - למה נאמר (ביצה ב)
מה אדם הראשון לא הקריב מן הגול שכל היה שלו חף אדם לא תקריבו מן הגול : הבהמה - (חולין ה ויקרא ד') יכול חף היה
בכלל ת"ל בקר ולאן : מן הבהמה ולא כולה להנחיל את הרוכב ולת הכרע (ת"כ) : מן הבקר - להנחיל את הכרע : מן הצאן :
להנחיל את היונק (תמורה פרקו) : ומן הצאן - (תמורה שם) להנחיל הכונס שהמית כשהוא אומר למטה מן הענין מן הכקר
חזין ת"ל להנחיל את הפרשה : הקריבו מלמד ששנים מתנדבים עולה כשותפות : קרבנכם - מלמד שהיה כלה נדבת נסר
היה

יונתן בן עוזיאל

ירושלמי ב

א ויקרא

ויקרא

ונתנה כד כינו דאשלים משה למקמא ית משקנא ורבי יתיה
משה ואידין בליביה ואמר טורא דסיני דהנהר ריבוייה
ריבוי דשעמא וקדושיה קדוש דתלת יומין לא הנה
אפשר לי דאיסוק לנתיה עד זמן דהנהר דבורא מתמליל
עמי ברם משבן זמנא קדון דריבוייה רבוי לעלם וקדושיה
קדוש לעלם מן דינא בורה קלא איעול לגייה עד זמן
די יתמליל עמי מן קדם ויבן קרא דבורא בן למשה
במליל עמי מן משבן זמנא למימר :

ונתנה כד כינו דאשלים משה למקמא ית משקנא ורבי יתיה
משה ואידין בליביה ואמר טורא דסיני דהנהר ריבוייה
ריבוי דשעמא וקדושיה קדוש דתלת יומין לא הנה
אפשר לי דאיסוק לנתיה עד זמן דהנהר דבורא מתמליל
עמי ברם משבן זמנא קדון דריבוייה רבוי לעלם וקדושיה
קדוש לעלם מן דינא בורה קלא איעול לגייה עד זמן
די יתמליל עמי מן קדם ויבן קרא דבורא בן למשה
במליל עמי מן משבן זמנא למימר :

ב מליל עם בני ישראל ותימר להון אינש די יתקב מנבון ולא מן מופרין פלח אליילא קרבנא קדם וי
בעיקרא בניה מן תורי ומן ענא ולא מן תתא תקרמון ית קרבניכון : ג אין עלתא היא קרקעיה מן תורי דבר שלום
וקרבייה לתרע משבן זמנא וקריב ויהי לבענא עדיו קדם : ד ויקסמו

ב מליל עם בני ישראל ותימר להון אינש די יתקב מנבון ולא מן מופרין פלח אליילא קרבנא קדם וי
בעיקרא בניה מן תורי ומן ענא ולא מן תתא תקרמון ית קרבניכון : ג אין עלתא היא קרקעיה מן תורי דבר שלום
וקרבייה לתרע משבן זמנא וקריב ויהי לבענא עדיו קדם : ד ויקסמו

רשיי

היה עולת קין המזבח הכהה מן המותרות : (ג) זכר (ת"ב) ולא נקבה כשהוא אומר זכר למטה שאין ת"ל זכר ולא טומטום
ואנדרוגינוס (בכורות פ"א ת"ב) : תמים - כלל יום : אל פתח אהל מועד - (ת"ב) - מטפל בהפלתו עד העזרה והוא
אומר יקריב יקריב חטילו כתערכה עולת רחוב כעולת שמעון יקריב כל ח' לשם מי שהוא וכן עולה בחולין יזכרו החולין לזריכי עולות
זכרי הן כולן עולות ויקריב כל ח' לשם מי שהוא ימלא חטילו כערכה בחסולין או בשאינו מינו ת"ל יקריבו : יקריב אותו - (ת"ב) זבחים
ק"ט) מלמד שהיו חיות יכול כנגד כרמות ללרמוזו הן כנגד כופין חותו עד שיאמר רובה אני : לפני ה' וסמך - אין סמיכה כנגד
(ת"ב) : (ד) על ראש העולה - להביא עולת חוכה לשמיכה ולהביא עולת האלן : העולה - פרט לעולת העוף : ונרצה לו -
על

רשב"ם

(והיסוד ריבוי שמואל מ"כ ככדו)
ואשר שם לבו לדבר יוצריו אל יזון מעמוקו וקני רבנו שלמה ואלימנש מהם כי רוב הלכות ודרשות שבהם קרובים קרובים לפשוטי המקראות :
הלזון יס' ללמוד כולם וטוב אדר תחתיו כזה אשר פירשתי וגם מזה אל תכח ידך :
ספר ויהיה לזנות ארוכות יש כוונה בנבני החכמים בפרושי וקני כי לא אחריו אל במקומות שיש לפרש פשוטי מקראות :
ויקרא אל משה לפי שכתב למשה בסוף הספר ולא יכול משה לבא אל אהל מועד וכו' לכן קראוהו הק"ה מתוך אהל מועד -
וכן פירוש המקרא ויקרא אל (אהל) משה ומהל מועד וידבר אליו לאמר : (מהל - מוסב על ויקרא כמון
ויקרא אליו) מן ההר לאמר : ושמע את הקול מדבר מהל - מעל האהל שמע את הקול : ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה לאמר -
כפל הזון של וידבר כמו שפרשתי בפרשת נח : כאשר יאמר דבר אל בני אהרן ואמר - כן יאמר וידבר למטה לאמר למשה) :
(כס"ק) שמונה כחונ"ג (ט) כי יקריב - כשיתנד' קרבן שאינו טובה בשביל חטא : (ג) חס עולה - שהתנדב כלשון זה :
ולפניו מפרש ואם וכחו שלמים - לרמוז

מכלל יופי

(א) א ויקרא (מאהל מועד) - נקרא כן לפי שהיו
ישרא נועדים ונקבצים שם ועוד לפי
שנוצר שם משה כמו שנאמר ונועדתי לך שם והוא הגבון :
מכס - מאמר וכן הוא
חדס מכס כי יקריב
קרבן וכמו שרבי - אויביה
קדם

מלכי
עמר
קדם
קרבן
המר
זשפן
תרגי
ה
שחלמי
ון ערתי
לאוביו
מן ריוס
ומר י"ג
מיעוטי
ת"ל קול
שאל יותר
מורגשת
ול נסמך
ל"ם כט)
ים וקול
ון שמניע
(שם)
ל"ח זכה
התלמת
עשה את
ביצה (ב)
לף חיה
הצאת
מן הכקר
דלת אשר

ר ה ושחט את־בן־הבקר לפני־יהוה וְהִקְרִיבו
 בְּנֵי אֶהֱרָן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם
 בַּעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פָּתַח אֶהֱל מוֹעֵד :
 ו והפשיט את־העלה ונתח אתה
 גו לנתחיה : ז ונתנו בני אהרן הכהן אש
 על־המזבח וערכו עצים על־האש :
 ח וערכו בני אהרן הכהנים את־הנחתים
 אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֵר עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר
 עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ : ט וקרבו
 וקרציו ירתץ במים והקטיר הכהן אֶת־
 הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ עֲלֵה אִשָּׁה רִיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה :
 ס י ואם־מן־הצאן קרבנו מן־
 הַקְּשֻׁבִים אִם מן־הַעֲזִים לַעֲלֹה זָכַר טָמִים
 וקריבנו : יא ושחט אתו על ירך המזבח
 צִפְנָה לִפְנֵי יְהוָה וזָרְקוּ בְנֵי אֶהֱרָן הַכֹּהֲנִים
 אֶת־דָּמֹו עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב : יב ונתח
 אתו לנתחיו ואת־ראשו ואת־פָּדְרוֹ וְעַרְב
 הַכֹּהֵן אָתָם עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר
 עַל־הַמִּזְבֵּחַ : יג והקרב והקריבים ירתץ
 בַּמַּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל וְהִקְטִיר
 הַמִּזְבֵּחַ עֲלֵה הוּא אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ
 שְׁנֵי קִיחֹת : פ יד ואם
 מן־הַעֲזִים עֲלֵה קָרְבָנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־

התרים

רשי

לִיה לַכֹּפֶרֶת עֲלוּתוֹ : ה ויכוס ית־בר תורי
 קדם יי ויקרבון בני אהרן כהנא וית־דמא
 ויזרקון ית־דמא על־מדבֶּחַא סְחֹר־סְחֹר
 דבֶּתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא : ו וישלח ית־עֲלֵתָא
 ויפליג יתה לאי־בֶּרֶחַא : ז ויתנון בני אהרן
 כהנא אישְׁתָא על־מדבֶּחַא ויסדרון אֲעִיָא
 עַל־אִישְׁתָא : ח ויסדרון בני אהרן כהנא
 ית אי־בֶּרֶחַא ית־רִישָׁא ונת חֶרְבָא עַל־אֲעִיָא
 דַעֲל־אִישְׁתָא דַעֲל־מִדְבַּחָא : ט ונווה
 וכרעוהי ויחליל בְּמִיָא ויפיק כהנא ית־כּוֹלָא
 לַמִּדְבַּחָא עֲלֵתָא קורבן דמתקבל־בְּרַעֲנָא
 קדם־י : י ואם־מן־עֲזָא קורבניה מן־
 אֲמִרְיָא או מן־בְּנֵי־עֲזָא לַעֲלֵתָא דְכַר
 שְׁלִים וקריבניה : יא ויכוס יתיה על־צֶדָא
 דַמִּדְבַּחָא צִיפּוֹנָא קדם יי ויזרקון בני אהרן
 כהנא ית־דמיה על־מדבֶּחַא סְחֹר־סְחֹר :
 יב ויפליג יתיה לאי־בֶּרֶחַא וית־רִישָׁא
 וית־חֶרְבָא ויסדר כהנא יתהון עַל־אֲעִיָא
 דַעֲל־אִישְׁתָא דַעֲל־מִדְבַּחָא : יג ונווה
 וכרענא ויחליל בְּמִיָא ויקריב כהנא ית־כּוֹלָא
 ויסק לַמִּדְבַּחָא עֲלֵתָא הוּא קורבן דמתקבל
 בְּרַעֲנָא קדם־י : יד ואם־מן־עֲזָא עֲלֵתָא
 קורבניה קדם־י ויקריב מן־שְׁפִינְיָא או

מן

על מה הוא מרצה לו א"ת על כריתות ומיתות כ"ד או מיתה בידי שמים או חלקות הרי עשן אמור הא אינו מרצה אלא על עשה ועל
 לאו שנתק לעשה (ח"ב) : (ה) ושחט והקריבו והבטיב (זבחים לב) עוקבלה וחילך מנות כחכה למד על השחיטה שכשרה כור :
 לפני ה' כעזרה : והקריבו : זבחים ד' ע קבלה שהיא הראשונה ומשמעה למון חולכה למדנו שתינו (ס"ה ששתינו) בכני אהרן :
 בני אהרן (ה"ב) יטול הללים ת"ל הכהנים : את הדם וזרקו את הדם (זבחים פר"ה) ויה ת"ל דם דם שני פעמים להוציא
 את שנתערב בויעו או בשאינו ניעו : יכול אף כפולים או כחטאות קבניות או כחטאות החנוניות שאלו למעלה וקרא למטה ת"ל

בתקופת יד ימינה ער ריש עלתה מטול דיתרעו ליה לכפרה עליו : ה ויזים טבחה קפיר
 מטבחה ית בר חורי קדם : ו ויקרבון בני אהרן כהנא ית אדמא כמנא ויקרבון ית אדמא כמנא על מדקחא חזיר
 חזיר דיתרע משפן וימנא : ו וישלח ית משכא
 מן עלתה ויפסג יתה לפסקהא : ז וינתנו בני אהרן
 כהנא אשתא על מדקחא ויסדרון קיסין על אישרתא :
 ח ויסדרון בני אהרן כהנא ית פסקהא ית רשא

ית פריסותא דמקחא על קיסין דעל אשתא דעל מדקחא : ט וכריסא וריגלו יתליל כמיא אסק כהנא וגוי :
 י ואין מן בני ענא קורבניה וגוי : יא ויזים יתה טבחה על שיפולי מדקחא כמטר ציפינא קדם : יב ויקרבון
 בני אהרן כהנא ית אדמא כמנא על מדקחא חזיר חזיר : יג ויפסיג יתה לפסקהא ית רישיה וית גפיה
 ויסדר כהנא יתהון על קיסין דעל אישרתא דעל מדקחא : יד וכריסא וריגלו וגוי : יו ואם מן עיפא קורבניה
 קדם : יז ויקרב מן שפניניא או מן בני יונתא ית קורבניה קדם שפניניא יקריב מן ברבין רבני יונתא מן גזרין :
 ויקרבניה

רשי

בחוקים אחר דמו : וורקן - (ה"ב) - עמוד למטה וורק מן הכלי לכותל המזבח למטה מחוט הסיקרא כנגד הוית לכך כאמר
 סביב שהיא הדם נתון כדי רוחות המזבח או יכול יקפנו כחוט ת"ל וירקו ולי אפטר להקיף בזריקה - אי ורקו יכול בזריקה אחת
 ת"ל סביב הא כנגד כותן שתי מיתות שהן ד' : אשר פחה אהל מועד - ולא כותן זהו ופירק (זכחים פ"ח) : (ו) והפשיט -
 מה ת"ל היעלה לכותן את כל העולות להפשט וכתוב (ת"כ) : אודה לנתחיה - ולא כתחיה לכתחים ת"כ) : (ז) ונתנו אש
 אע"פ שהיא ירדת מן השמים מזה להביא מן הדיוט : (חולין פ"א) : בני אהרן חכהון - כשהוא כביהונו האש עמד כנגדו כהן הדיוט
 עבודתו פסולה : (ה) בני אהרן הכהנים - כשהם כביהונם הא כהן הדיוט שעמד כמנינה סגדים עבודתו פסולה : את הנתחיים ואת
 הראש - (ת"כ) לפי שאין הראש ככלל הפשט וכשר הות כשחיתה לפיכך הוירך למותו לעמו : ואת הפדר - (ת"כ חולין פב) לזה
 כאמר ללמדך שחצלו עם הראש ומכסה כולת בית השחיטה והוירך כבוד של מעלה : אשר על המזבח - שלא יהיו הגזירין יואין חזק
 למערכה : (ט) עולה - לשם עולה יקטירו (זכחים פ"ד) : אשה - כשישעש יהא שחטולזם האש וכל אשה לשון אש
 כוש"יר כוש"ז : גחוד - כח רוח לפני שחטונו וכעשה רטוני : (י) ואם מן הצאן - (ת"כ זכחים פ"ה) וי"ו מוסף על ענין ראשון ולמה
 היפסק ליתן ריח חמה להתכונן בין פרסה לפרסה : מן הצאן מן הכשבים ומן העזים - הרי חלו ג' מעוטיין פרט לחזן ולחולה ולחיהם
 (ת"כ זכחים פ"ה) : (יא) על ירך המזבח - על צד המזבח : צפונה לפני ה' - ואין מן כהנה זכחים קיש) :
 (יד) מן העורף - ולא כל העוף לפי שכלומר תמים זכר הפקר ככהנים תמות וזכרות כבהמה ואין תמות וזכרות בעופות יכולתן מוסר
 אבר ת"ל מן העוף (קדושין כד) : תורים - גדולים ולא קטנים : בני יונה - קטנים ולא גדולים (חולין כב) : מן התורים או מן
 בני

רשב"ם

אם זכר תמים יקריב וכלפתה אהל מועד אז יהיה לו לרצון - אבל כחולה ובעל זכר כותב הירק או יהא פניך - וכן מנחה לא ארצה
 מידכם : (ה) ויקריבו - קבלת הדם והולכתו כדי לוורקו על המזבח - ונס רכותי כף פירשונו : אשר פתח אהל מועד - ולא
 מזבח הזהב שכתוב אהל מועד : (ח) הפדר - חלב : (ט) וכרעיו - רגליו : מולק

מכלל יופי

פירוש רבותינו : ל על מה חכם ממוניכם להוציא אה
 הוא מרצה אס על כריתות הגול בני כן כתוב שנת גול
 זמיתות כיה דין ומ תרבידי בעולה :
 שמים ומלקות הרי עונשן
 אמור הא אינו מרצה אלא על עשה ועל לא העשה הגירוק
 לעשה שאין מפורש עונשן וכשמביא עולה נרבה אף על פי
 שאינו מצוה מזה נרצה לו לכפר עליו על מה שחטא בעשה
 ולא תעשה היתק רעשה : (ה) ושחט - השחיטה
 בהולכה והכאה כילשון שחיטה לשון משיכה היא כמו
 יימיהט הי' שחיט וכספרא בפרשת צו אין לשון שחיטה
 אלא לשון משיכה שנאמר מלכסי זהב שחוט וכן אמרו
 רז"ל התיז את הראש כבה אחת פסולה מנה הני מירי אמר
 קרא הי' שחוט כלומר וכן צריך למשוך הסכין על הצואר

ולהוליכו ולהביאו : (ו) (והפשיט) - הסרת העור
 מעל הכשר : (ח) (ואת הפדר) - פירושו חרב וכן
 התרגום וית תרביה ואמרו רז"ל למד שהיה חופה הקדראת
 בית השחיטה ומעלהו וזהו דרך כבוד של מערה :
 (ט) (וכרעיו) - רגלי הבהמה נקראו כן לפי שהם
 כורעות ככריעת הכרכים : (אשה) - בא בתוספת הא
 ומלרע ושרשו אשש ובחשלומו איששה כמו מקל
 לבנה - ובפמיכות ישנה מטול לצדיו וכן יזעיכה
 צחה צמא : (יא) (ירך המזבח) - פאת המזבח :
 (יג) (והקרב) - המעיס נקראו כן לפי שהם כרונן :
 עולה הוא : נקרא הקרבן הזה כן לפי שהיה עולה כלו
 כליל על המזבח : (יד) (בני היונה) - לפי שהקטנים
 מן

החרים או מן-בני חיונה את-קרבנו : טו והקריבו הכהן אל-המזבח ומלך את-ראשו והקטיר המזבחה ונמצה רמו על-קיר המזבח : טז והקיר את-מראתו ב-בנותה והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל-מקום הדשן : יז ושפע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה על-הקצים אשר על-האש עלה הוא אשה וית
ב יחת ליהנה : ס א ונפש ביי-תקריב קרבן מנחה ליהנה סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה : ב והביאה אר-בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסולתה ומשמנה על-כל-לבנתה והקטיר הכהן את-אזקרתה המזבחה אשה ית-גיתח ליהנה : ג והנותרת מן-המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהנה :
ד וקי תקרב קרבן מנחה

כצוה קט"ו

מן-בני יונה ית-קרבניה : טז ויקרבניה כהנא למדבחה וימלוק ית-רישיה ויסק למדבחה ויתמצי דמיה על-כותל מדבחה : טז ויעדי ית-ופקיה באוקליה וירמי ליה בסטר מדבחה קירומא בגאחד דמקדון קיטמא : יז ויפריק יתיה בגרפוהי לא יפריש ויסק יתיה כהנא למדבחה על-אענא דעל-אישתא עלתא הוא קורבן דמתקבל ברענא קדס-י : א ואינש ארי-יקריב קורבן מנחתא קדס-י סולתא יתי קורבניה ויריק עלה מושחא ויתן עלה לבונתא :
ב ויחנינה לנת-בני אהרן כהנא ויקמוץ מתמן מלי קומציה מסולתה וממושחה על-כל-לבנתה ויסיק כהנא ית-אדברתא למדבחה קורבן דמתקבל ברענא קדס-י :
ד ודאישתאר מן-מנחתא לאהרן ולבניהו קודש קודשין מקורבניה בני : ד וארי

מאפה

תקריב

רשי

בני חיונה - פרט לתחלת המזבח שבה זשבה שהוא פטול גדול הוא אלל בני יונה וקטן אלל תורים : (טו) והקריבו - (חולין סה) חבילי פרידה אחת יביל : הכהן ומלך - (חולין שם) אין מליקה בכלי אלא בעצמו של כהן קולן כצורמו ממול העורף וחותך מפרקת עד שנוגע למינין וקולן (חולין כא) : ונמצה רמו - לשון (משליל) עין אפיס (ישעיה יז) כי אפיס הוין מוכס בית השמיטה על קיר המזבח והדם עת מלה ויורד (ובחיים סה) : ועלך והקטיר ונמצה - אשור לומר כן מאחר שהוא מקטיר הוא מונע ואלא עה הקטרת הראש בעצמו והגוף בעצמו וכו' אף מליקה כן ופשוטו : וקרא מקורס הוא ומלך והקטיר וקורס הקטרה ונמצה דמת ככר : (יז) מראתו - מקורס דרשיה וזשק : בנצתה - עם בני משיה וכו' לשון דבר החזום כמו (איכה ד) כי ננו גס כעווחו שתרגס חונקלום כלוכליה וזה ידורשו של אכא ויטי כן חק שאמר מטל את הקרקע עתה זרבותי ו"ל אמרנו (שבת דף ק"ח) קודר פטיב חזק פטיבין בעין ארובה וזמטלו עם המנה של העור - בעולת בהמה שאינה אוכלת אלא האכוס בעליה לאחר והקריבו והכריעו ירתן כנוסי אהקטיר - צדוק שכוון מן הגזל לאחר זה שלך את המעים שאלכו מן הגזל (ויקרא רבה) : אל המזבח קדמה - כעורתו של כש"ת"ב) : אצל מקום הדשן - מקום שמתנים עם תרומת הדשן בכל קר ודשן עוכס הפנימי והעמורה וכולם ככלעיים עם במקומו (בעילת יב) : (יח) וישפע - אין שימוע אלא ביד זכן הוא אומר כשמוען (שופטים יד) וישעיהו כשפע הגדי : בכנפיו - עם כנפיו אינו זרק למרום ככפיו צולתו (ויקרא רבה) : בכנפיו - (שבת קה) נוטה מנוס והלא אין לך הדיוט שמרית רוח כנפים נשרשם ואין כעו קזה עליו ולמה אינו הכתוב יקריב כדי שיהא פוזכות סבע זמיהדר בקרכו של עמי : לא יבדיל - אינו מפרק ולגמרי לב' חתיכות אלא קרעו יתנו - (במנחה קיא) כאשר בעוף דים ניקוח כאשר סבעה וית כחות לומר לך אחד המרבה ואחד המעט וכלכד שיכוין את לבו לשניים : (א) ונפש ביי תקריב - לא לאחר גאם ככל קרבנות נדסה אלא כמנחה וידרכו להתנדב חננת עמי אחר הקס"ה מעלה אחי עליו כאלו הקריב נעשו - סלת יהיה קרבנו - (במנחות קז) כאשר היו עלי מנחה סתם נכחא ענחת סולת שהיא הראשונה שבמנחות ונקמנת כשהיא סולת כמו שפורסם בענין לפי שאמרו באתן ס' עיני עמנות וכו' כלות אמויות קודם קמילה חון עוו לכך קרוי מנחת סלת : סלת - (ח"ב) אין סלת אלא מן החטין שנאמר סלת קמס